

Tytuł zadania publicznego „Żywa kultura”

PROJEKT
RASZYN
1809

Dofinansowane
z budżetu Gminy Michałowice
w ramach dotacji dla organizacji
pozarządowych

- Suma wszystkich kosztów realizacji zadania **17227.00**
- Suma dotacji **16300.00**

W ramach realizacji zadania zorganizowaliśmy dla mieszkańców Gminy Michałowice cykl warsztatów rękodzieła i sztuki ludowej.

- Organizowane warsztaty artystyczne zachęcały do wspólnej ekspresji i twórczego wyrażania siebie poprzez sztukę.
- Uczestnicy poznali bogactwo kultury i tradycji ludowych.
- W dyskusjach i rozmowach podczas prelekcji osoby uczestniczące w projekcie chętnie opowiadały też o zwyczajach zapamiętanych ze swoich rodzinnych domów.
- Odwołanie do wspólnych tradycji kulturowych wzmocniło tożsamość lokalną i przyczyniło się do budowania więzi społecznych.
- Prowadzone działania utrwalają i pomagają w przekazywaniu dziedzictwa kulturowego kolejnym pokoleniom,
- Jednocześnie pomagały uczestnikom budować nowe relacje a zarazem poczucie indywidualności, co było widoczne podczas organizowanych spotkań.
- Warsztaty tradycyjnych rzemiosł ludowych wzmocniły też umiejętności manualne i artystyczne osób uczestniczących oraz pobudziły ich kreatywność.
- W działaniach łącznie uczestniczyło przeszło 160 osób

Rozpoczęliśmy od wydarzenia
"Pisanki – najważniejsze
attributy Świąt Wielkanocnych",
na które złożyły się 2 warsztaty,
każdy z prelekcją na temat
wielowiekowej tradycji
zdobienia jajek zgodnie z
tradycjami danego regionu.

Pisanki

najważniejsze atrybuty Świąt Wielkanocnych

Warsztaty wykonywania pisanek oraz prelekcja
Michała KOWALIKA
z Działu Etnografii Muzeum Ziemi Chełmińskiej

16. kwietnia (środa)

godz. 11.00–12.30	godz. 15.30–17.00
Sala Multimedialna Urzędu Gminy Michałowice	Świetlica Pęcice Małe
Al. Powstańców Warszawy 1, Reguły	ul. Brzozowa 18.

Uwaga! Liczba miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy: e-mail: bikbox@wp.pl

Organizator
Stowarzyszenie Projekt Raszyn
Zadanie dofinansowane z funduszu
dla organizacji pozarządowych Gminy Michałowice

1. Warsztaty w Regułach w Sali Multimedialnej Urzędu Gminy Michałowice

- Gmina Michałowice zamieściła relację z tego wydarzenia w mediach społecznościowych na swoim profilu

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1211185441014782&set=pcb.1211186464348013>

Na warsztaty zgłosiło swój udział 14 osób, dołączyli pracownicy Urzędu Gminy.

2. Kolejne warsztaty tradycyjnych pisanek z różnych regionów Polski, w tym Kurpi odbyły się w Świetlicy w Pęcicach Małych. Zwłaszcza ucieszyła nas, jako organizatorów spora reprezentacja mieszkańców z młodszego pokolenia

Prelekcje tematyczne

„ Jak pisać Pisanki”

- Szczególnie interesujące dla uczestników okazały się prelekcje na temat pisanek, jako głównego atrybutu Świąt Wielkanocnych.
- Uczestnicy poznali historię zdobienia jaj, różne metody tworzenia pisanek;
- Dowiedzieli się skąd nazwa Pisanki, jak i dlaczego się je „pisze”;
- Poznali zwyczaje związane z pisankami;

Wszystko to podczas spotkania z naszym prelegentem, na co dzień pracującym w dziale etnograficznym Muzeum Ziemi Chełmskiej. Można było także obejrzeć piękne pisanki, zarówno ze zbiorów muzeum jak też prywatnych artysty

Słomkarstwo

- Ideą przewodnią, która przyświecała organizatorom, kiedy włączaliśmy słomkarstwo do projektu „Żywa kultura” była chęć zachowania tej pięknej, ginącej tradycji oraz poszukiwanie inspiracji pozwalających na włączenie jej, oraz ogólnie technologii plecionkarstwa, w nurt współczesnego wzornictwa i rozwoju ekologicznych form użytkowych i artystycznych.
- Jest to jedna z technik, w której tradycyjnie tworzone rękodzieła sztuki artystycznej. Przede wszystkim z uwagi na powszechnie stosowany materiał, gdyż słoma żytnia, czy pszena były wszędzie dostępne. W ostatnich kilkudziesięciu latach słomkarstwo jednak zanikło. Tymczasem jest to sztuka o międzynarodowych korzeniach, o czym świadczy udział w wydarzeniach organizowanych w ostatnim czasie pod hasłem „Słomkarstwo – od tradycji do przyszłości” artystów z Węgier, Rosji, Słowacji, Białorusi, Ukrainy, Szwajcarii, Niemiec, Francji, USA, Holandii i Kanady.

Kurs mistrzowski i warsztaty

W naszym projekcie założyliśmy wystawę wyrobów słomkarskich, warsztaty oraz rozmowy i dyskusje poświęcone tradycjom plecionkarskim na świecie;

- Zaprosiliśmy do współpracy międzynarodową artystkę, **światowej sławy słomkarkę** – mistrzynię Ukrainy, która od lat ożywia dawne ludowe tradycje oraz stworzyła własną szkołę artystyczną.
- Projekt zawierał zorganizowanie 2-dniowego kursu mistrzowskiego (w sumie 10 godzin) dla chętnych, którzy byliby zainteresowani gruntowniejszym zagłębieniem się w tajniki tego artystycznego rzemiosła. Przede wszystkim jednak przewidywał zorganizowanie wystawy propagującej piękno sztuki słomkarskiej oraz dawał możliwość wzięcia udziału w warsztatach każdemu z mieszkańców Gminy Michałowice, który chciałby spróbować sił w splotach ze słomy. Na warsztaty obowiązywały zapisy. Wprawdzie, na prośbę artystki ograniczyliśmy je do 15 osób, jednak drugiego dnia można było dołączyć do zajęć, które odbywały się w ogrodzie Zielonej Willi w Komorowie.
- Artystka odwiedziła także Centrum Opiekuńczo- Mieszkalne Reguły w Gminie Michałowice. W końcu jeszcze nie tak dawno powszechne były słomkowe kapelusze, kosze i koszyki, a także różne ozdoby – głównie choinkowe, dlatego dla seniorów było to miłym wspomnieniem z przeszłości.

fot. Mariusz Marcysiak

fot. Mariusz Marcysiak

Wasztaty wikliniarskie dla KGW z Gminy Michałowice

- 10 grudnia 2025 roku polskie plecionkarstwo, ze szczególnym uwzględnieniem wikliniarstwa, zostało oficjalnie wpisane na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości UNESCO.
- Specjalnie dla członkiń KGW z Gminy Michałowice zostały zorganizowane warsztaty wikliniarskie podczas ich wizyty studyjnej na I Festiwalu historycznych rzemioł w Falentach.
- Zgromadzono tam blisko 20 stanowisk z pokazami dawnych zawodów. Wśród nich wytop i formowanie szkła, produkcję papieru czy zielarstwo. Po warsztatach wikliniarskich mieszkanki Gminy Michałowice odwiedziły pozostałe stanowiska z tradycyjnym rzemiołem, nawiązały też kontakty na przyszłość zapraszając twórców na kolejne spotkania.

Warsztaty plecionkarskie i rozmowy o rzemiośle, które łączy naturę, historię i współczesność

Zrealizowaliśmy cele

Celem projektu, zgodnie z ofertą było przybliżenie i promocja kultury, sztuki oraz rzemiosła i plastyki obrzędowej, adresowane do różnych grup wiekowych. Zależało nam, żeby kulturę tradycyjną pokazywać zarówno w jej formach autentycznych, jak i wzbogaconych współczesnymi elementami artystycznymi, inspirującymi się folklorem.

Choć cały cykl zakładanych działań nazwaliśmy warsztatami pajaków ludowych, to już w opisie zadania zostało to szczegółowo rozbudowane i doprecyzowane.

Tradycje stare jak świat.

Pierwszy przykład to słowiańskie Motanki. Zgodnie z tradycją te słowiańskie lalki obrzędowe i ochronne należało przygotować z osobistych tkanin, najlepiej takich, które dobrze nam się kojarzą. My, do ich wykonania podczas warsztatów używaliśmy tkanin z recykliżu. Lalki powstawały podczas działań plenerowych wokół Zielonej Willi w Komorowie.

Pająki - polska ozdoba ludowa i zapomniana tradycja, która zachwyca świat

- **Pająki**, czyli tradycyjne, przestrzenne ozdoby wieszane pod sufitem wiejskich chat, powracają jako niezwykle formy ludowego designu, które łączą rzemiosło, symbolikę i współczesną wrażliwość.
- **Światy**, to elementy pajaków lub osobne ozdoby robione z opłatka wigilijnego, które symbolizowały dobrobyt, płodność i sferę niebiańską.
- **Podłóżniczki (podłóżniki)**: gałęzie a czasami całe wierzchołki jodły, świerku lub sosny zawieszony pod sufitem "do góry nogami", przystrojony orzechami, jabłkami, bibułą i słomą – bezpośrednia poprzedniczka choinki.

Wszystkie te dekoracje, podobnie jak wcześniejsze Motanki, wykonywaliśmy podczas naszych warsztatów wraz z mieszkańcami Gminy Michałowice. Poza funkcją ozdobną miały za zadanie wprowadzić do domu magię, ochronić domowników, zapewnić obfitość i dobre plony w nadchodzącym roku.

Świąteczna
obrzędowa
tradycja
znana
tylko w Polsce

Międzypokoleniowe warsztaty pajaków

Podsumowując:

w ramach projektu odbyło się **7 warsztatów**; Towarzyszyły im tematyczne prelekcje oraz rozmowy z uczestnikami na temat tradycji w Polsce.

wzięto w nich udział blisko 150 osób z Gminy Michałowice, choć prawdopodobnie było ich więcej gdyż dwa z nich były działaniami plenerowymi podczas większego wydarzenia.

Podczas każdego ze spotkań powstały piękne przedmioty powarsztatowe, które uczestnicy zabrali do swoich domów

